

År två. VasanFörMargit lever vidare!

Vad vi grundare inte hade en aning om när detta gräsrotsinitiativ startades i mars 2022 var att det skulle leva vidare efter det första året. Här presenterar vi med stolthet historien om VasanFörMargit år två!

Resultatet & rekorden

År två satte vi rekord, igen, i andelen kvinnor i Vasaloppet! För första gången någonsin var det över 20% kvinnor (20,3% för att vara exakt) i Vasaloppet den första söndagen i mars. Var femte deltagare var kvinna och detta märktes särskilt i startled 9. Där var det så pass många gula nummerlappar att det var ett jämställt startled! Jämställdhet uppnås när det är mellan 40-60% av endera könet och i startled 9 i år var det 41,7% kvinnor. Det var troligen det första jämställda startledet i Vasaloppets historia! En trolig bidragande faktor till detta är årets nya seedningsregel: ett genomfört seedningslopp gav en plats i startled 9. Vi tror att många kvinnor åkt seedningslopp och därmed blev det så pass många kvinnor i startled 9. Det som också gläder oss är den ökande andelen kvinnor i samtliga lopp under vinterveckorna, i år var det 38,5%. För mer siffror och statistik, kika på vår extra läsning i slutet!

Givetvis är det inte bara VasanFörMargit som bidragit till dessa rekordsiffror. Tillsammans med Vasaloppsorganisationen och andra som verkar i Margits anda har vi lyckats tillsammans. Fokuset på fler kvinnor i spåret har gett resultat.

Förtydligande för den som undrar: Var inte årets Vasalopp fullbokat redan i mars 2023 med 23% kvinnor, hur blev det då "bara" 20,3%? Det stämmer. Denna minskning av andelen kvinnor har att göra med en tendens att kvinnor anmäler sig tidigare än män, planerar för sitt deltagande i god tid (vilket Vasaloppet informerat oss om) och när startplatser säljs/köps veckorna innan loppet (pga sjukdom, förhinder) är det fler män än kvinnor som nappar på en startplats med få veckor kvar till start. När loppet är fullbokat finns det även startplatser som tillhör sponsorer och samarbetspartners och dessa startplatser blir ihopkopplade med en åkare först närmare start, vanligtvis är det flest män där också.

Organisationen & Margitarna

Efter ett makalöst roligt första år var vi grundare i mars 2023 enormt stolta, nöjda och glada. Men också fundersamma och trötta. Vad hade VasanFörMargit blivit? Vad ville vi göra med detta gräsrotsinitiativ? VasanFörMargit som bildades över instagram i mars 2022, växte på sitt eget sätt, fick över tusen medlemmar, medverkade i press, poddar och media och gjorde avtryck i skidvärlden. Skulle VasanFörMargit säga tack och hej? Catherine Heijl hade gått in i VasanFörMargit

med ett ettårsprojektperspektiv och valde att kliva av som initiativtagare, Anna-Karin Mikkela var soppslut och orkade inte vara initiativtagare ett år till medan Sara Brantvall hade krafter kvar. För det blev ett år två! Detta tack vare de tre nya initiativtagarna: Lina Ruda, Nina Johansson och Sirkka Hagberg som tog över stafettpippen tillsammans med Sara som stod för kontinuiteten. Fyra initiativtagare lotsade VasanFörMargit in i år 2.

Fördelen med att vara ett gräsrotsinitiativ utan en formell organisation är att det inte finns några regler om hur initiativet ska struktureras. Det växer fram på sitt eget sätt. Under detta andra år kompletterades organisationen med aktiva inspiratörer, ett gäng Margitar som ville hjälpa till med projekt och idéer utan att vara drivande initiativtagare. År två var detta Afaf Radhison (Högtidstalare 2023 och medlem i Vasaloppets utvecklingsgrupp Fler kvinnor i spåret), Helen Åkerlind (Morabo med kärlek för längdskidor) och Anna-Karin (en av de tre grundarna). Vad år två lärde oss var att tidtillgång, lust och ork fick styra initiativ, aktiviteter och engagemang. Att ha möjlighet att variera sin egen insats över tid är A och O för vår egen individuella energi och därmed hela initiativets.

Som i så många andra organisationer behövs en ledare och under år två axlade Sara med bravur denna roll.

När man går med i vår facebookgrupp blir man automatiskt en Margit. Alla Margitar välkomnas att dela med sig av tips, funderingar, skidrelaterade spaningar och annat Margits anda. Antalet Margitar i facebookgruppen (som är enda sättet för oss att veta hur många som är en del av initiativet) är i skrivande stund ca 1 800 medlemmar. Under år två har vi ökat med ca 400 medlemmar.

Mål & mening

Syftet med VasanFörMargit är ett var tydligt: Vi ville se fler kvinnor i Vasaloppet 2023, det år vi ville hylla Margit Nordin som 100 år tidigare varit första kvinna att skida de nio milen. Vad skulle VasanFörMargit vara och göra år två, inför Vasaloppet 2024? Genom att fråga Margitarna i facebookgruppen försökte vi få en bild av vad som var viktigt för medlemmarna och vad VasanFörMargit kunde rikta in sig på.

I slutändan blev det inte enbart de inkomna förslagen som aktualiserades. Lika viktigt var slumpen, timingen och att vi som engagerar oss känner att det är meningsfullt för oss själva då vi gör detta ideellt. I den sweet-spot som uppstår när Margitandan blandas med glädje, energi och idéer tror vi att vi också är som mest inspirerande för andra.

VasanFörMargit verkar för alla typer av kvinnliga skidåkare, från eliten till nybörjarna i skidspåret. Under 2024 har slumpen fört oss mest mot motionärerna. Kanske för att vårt mantra om att "sänka trösklar" hjälpt fler in i skidvärlden? Vi tror starkt på att ju lägre instegströsklar det finns, desto lättare är det för kvinnor (och män för den delen!) att ta steget in i skidvärlden. För det finns redan så många hinder, bland annat

i form av egen träningstid vs familjetid, ekonomi (längdskidåkning är dyrt när man tänker på utrustning, anmälningsavgifter, resa och boende till lopp, teknikkurser, träningsläger - i kombination med att kvinnor i genomsnitt har lägre inkomst än män) plus det faktum att skidvärlden fortfarande är mansdominerad (som motvikt – kolla in XC Stockholms satsning på kvinnor, mycket bra initiativ!).

Det som också ger oss en stark meningsfullhet är förebildseffekten. Det är en stor brist på kvinnliga Vasaloppsförebilder från de 57 år som förbudet mot kvinnligt deltagande gällde. Hatten av för de kvinnor som under förbudsåren 1924-1980 med manligt kodade kläder och mustacher trots allt tog sig in Vasaloppet! Den bristen på tidigare generationers förebilder tar vi igen nu. Vi har förebilder i varandra, förstagångsåkaren som inspireras av den som åkt tidigare, motionären som tar inspiration av elitmotionären och elitåkarna som visar vägen för många. Vad vi var och en och även tillsammans är, det är detta: vi är förebilder för nuvarande och kommande generationer. Vi visar och delar med oss av glädjen, styrkan och modet som behövs inför ett Vasalopp. Det kommer till stor nytta även utanför Vasaloppspåret har vi märkt!

När vi i tränings- och loppssammanhang ser andra med 103:an på, då känns Margitandan extra mycket. Vår värld finns hittills mest digitalt. Det är i våra sociala mediekanaler där frågor besvaras, nervositet lindras och inspiration delas som vår gemenskap skapas. Genom att sprida kunskap, visa teknikvideos, dela bilder på sig själv med 103:an, berätta om motgångar, fira målgångar och dela uppsnappade nyheter kommer vi steg för steg, eller staktag för staktag, närmare ett Vasalopp med allt fler kvinnliga medåkare. Som Karin Boye, jämngammal med Margit, formulerade det:

*Den bästa dagen är en dag av törst. Nog finns det mål och mening i vår färd
- men det är vägen, som är mödan värd.*

Aktiviteterna & händelserna

Mycket har hänt längs vägen fram till rekordsiffrorna i Vasaloppet 2024. Det här är det mesta av det som hände år två, i kronologisk ordning:

- #värvaenskidvän. Det här initiativet och hashtaggen uppstod bland annat för att 2024-års Vasalopp, det 100:e loppet, blev fullbokat redan i mars 2023. Det var då stört omöjligt att verka för att få in fler kvinnor i loppet – det fanns ju inte plats för varken fler kvinnor eller män. Det vi kunde fokusera på då var att bredda underlaget inför 2025-års lopp. Kunde vi få in fler kvinnor till vinterveckorna 2024, fler som testade ett skidlopp, vågade utmana sig – då kan vi få fler till Vasaloppet framöver. Den här hashtaggen visar också på välkommandet in i skidvärlden för den som är nybörjare, på omtanken som finns Margitar emellan och på skidgemenskapen den bidrar till. Dessutom,

#värvaenskidvän visar upp en enkelhet, så här blir vi lätt dubbelt så många kvinnor i spåret om alla Margitar värvar varsin skidvän!

- Vår hashtag från i fjol, #vasanförmargitinspiratör, har levt vidare och den har använts av Margitar runt om i hela landet. Det är genom denna hashtag vi sprider Margit-andan och blir förebilder för varandra och andra.
- Precis som i fjol är det fritt fram använda VasanFörMargits logga och det har resulterat i bland annat 103-brandade mössor och tröjor sålts till mångas uppskattning. Vill du använda 103:an inför 2025-års lopp – varsågod! Loggan finns att ladda ner på vår hemsida www.vasanformargit.se.
- Vi har fortsatt att dela evenemang, socialamedier-inlägg och tekniktips för och ofta av kvinnor på våra sociala medier. Några har varit särskilt tongivande, tex Ulrika Lindberg (kontonamn på instagram: PT Ullis), Britta Johansson Norgren (brittanorgren), Anna Olsson (anna_Olsson) och Catarina Henriksson (traningsinspiratoren.se) som från sina håll delat med sig av sina skidkunskaper och skidglädje, vilket vi gärna delat vidare. Vi uppmuntrar alla som vill och står för vår idé om fler kvinnor i Vasaloppet att använda vårt nätverk och vår grupp!
- Fler 103-lappar trycktes upp, beställdes och levererades. Även i år gick försäljningen på plus vilket resulterade i att 103-skidmärken kunde köpas in och dessa delades ut dagen innan Vasaloppet i både Sälen och Mora.
- Vi har vidgat vyerna, från skidlopp till rullskidlopp och cykelvasan:
  - Under rullskidloppet Båstad-Mölle den 16 september infördes ett Margitlopp på 20km för Anna-Karin tyckte det behövdes ett instegslopp. Originalsträckorna var enbart 74km resp 50km, för långt för rullskidsloppsnybörjare som Anna-Karin och flera var. Margitloppet blev en succé med fler deltagare än förväntat (18 anmälda åkare) och det genomförs igen 2024. Margitar är extra välkomna till alla distanser hälsar tävlingsarrangörerna! Kolla in www.bastadmolle.se för mer information!
  - Några Margitar körde olika cykelvasa-distanser och Afaf och Sirkka sammanstrålade i ett gemensamt pass som uppladdning inför CV90.
- Inför Vasaloppet berättade vi initiativtagare och aktiva inspiratörer om vårt kommande Vasalopp under rubriken "Hur åker jag mitt Vasalopp 2024?". Detta med syfte att sprida kunskapen om uppladdningen, hur vi (som åker i olika startled) förberett oss och vad man gör när träning och loppet inte blir som det riktigt var tänkt.

- Precis som i fjol delade Sara, som är certifierad skidcoach, med sig av sina tekniktips. Sex videos delades månaderna före Vasaloppet i facebookgruppen och på instagram.
- I slutet av februari fick ett gäng kändisar, i och utanför skidvärlden, ett brev på posten med en 103-lapp i. Vem vet vem vi lyckats inspirera för fler kvinnor i spåret? Vi får se om det ger avtryck inför 2025-års lopp!
- VasaSvahn gav återigen Margitar en finfin rabatt på vallaservice och langningspaket inför vinterveckan. Vi tackar Mattias Svahn för denna favorit i repris!
- Ett försök till livesändning med tips på förberedelser inför Vasaloppet gjordes i februari. Det visade sig att facebook ändrats sedan ifjol och det var inte längre möjligt att i sändning delta flera i bild. Misslyckandet ledde till att en chatt på tema "Frågor & tips – ditt Vasalopp" skapades och den chatten gick varm veckorna och dagarna innan loppet! Utöver den chatten har vi också skapat en chatt för köp/sälj av startplatser, samåkning och boendetips, även där var energin på hög nivå när Vasaloppet närmade sig.
- VasanFörMargit har även dykt upp i poddar under året. Anna-Karin gästade Herrans bra glid (avsnitt 8) och berättade om initiativet, Sara deltog i Lagom kondition (avsnitt 288) för att prata mer om kvinnor i skidvärlden.
- Till vår förvåning och glädje dök självaste Margit upp som en så kallad Google Doodle (google-ikonen) på Margits födelsedag den 10 augusti. I informationen om doodlen berättas det om Margit och även om VasanFörMargit. Här skidar hon in på sin 126:e födelsedag: <https://doodles.google/doodle/margit-nordins-126th-birthday/>
- Vi har delat spaningar, nyheter och annat uppsnappat. Bland annat gläds vi åt att det blir fler flickor än pojkar i längdskidklubbarna bland de yngre åkarna (såklart behövs även pojkarna där!). Vi tror att Charlotte, Frida, Ebba med flera banat vägen för dessa flickor – kan det ha att göra med förebildseffekten? Retorisk fråga! På internationella kvinnodagen noterade vi att SVT Sport lyfte fram tre svenska idrottare som gjort avtryck – Margit var en av de tre!
- Wickström Coaching lottade ut ett kostnadsfritt medlemskap för träning/coachning för en Margit i vår facebookgrupp! Det blev en lycklig och glad vinnare! Erik Wickström konstaterade också innan jul att det var ovanligt många kvinnliga deltagare till hans skidkurser i Borås, 63% kvinnliga deltagare. Det var en riktigt rolig nyhet!

- Sara hamnade i the sweet-spot och letade upp de kvinnliga vinnarna och deras tider för seedningslopp som genomförts fram till den 8 februari och uppdaterade på egen hand seedningstabellerna. Detta för att lyfta fram de kvinnliga vinnarna och för att inspirera oss kvinnliga åkare plus även en och annan man!
- Det har i vår facebookgrupp tipsats om olika lopp, bland annat Alliansloppet, Båstad-Mölle, Nordenskiöld, Lofsdalen Epic, TTGU IFs damskidlopp, Birken, Hestra Lady Ski Event, Marcialonga, Vasaloppet 10 med flera. I många av dessa lopp har 103:or synts. Bildbevis finns i olika inlägg i vår facebookgrupp. Bästa bildbeviset är en 10-årig Margitdotter som åker Vasaloppet 10 med 103:an på! Här pratar vi förebildseffekt i bästa Margit-anda!
- Många Margitar i facebookgruppen delar också vad de snappat upp, bland annat om de norska skidåkande kvinnorna som kämpade på sitt håll, om filmarkivets bilder från 1923 när Margit åkte i mål och Vetenskapsradions inslag om att rekordmånga kvinnliga vasaloppsåkare ruckar på idrottsnormerna.
- Vi gläds åt att läsa om Margitars race reports efter olika lopp, i och utanför vinterveckan, som de generöst delat med sig av till mångas glädje. Det är ofta dessa inlägg som får flest kommentarer, likes och störst räckvidd.
- Vi har hurrat för alla kvinnor som tagit sig till start och de flesta även i mål. Lite extra har vi hurrat för Carina Hammarstrand (physiochraft) som åkte i mål i Mora för den 200:e gången och även dök upp skidklädd i TV4s Efter fem med 103:an på igen, för Maria (vägenmotmora) som hamnade i SVTs tjejasansändning efter målgång och satte standarden inför Vasaloppet och för Frida Zetterström som i TV4 Nyhetsmorgon kuppade in 103:an och VasanFörMargit i år igen! Alla tre fick minst varsin målgång i Mora i år, men som vanligt – ingen klår Carina i antal målgångar!
- Margitklädseln, dvs Saras Margit-dräkt från Jubileumsvasan, dök upp i Vasaloppets filmade kåserier med Britt-Liz inför årets Vasalopp. Väl värda att se! <https://vasaloppet.tv/video/1113465/vasakaseriet-kvinnor/>
- Vi firade givetvis den internationella Margitdagen den 10 mars (10/3). I år blev det med varsin videohälsning från oss initiativtagare och aktiva inspiratörer, med syfte att informera och inspirera ännu mer.
- Vår hemsida har hankat sig fram under året och behöver mer omsorg och kärlek, vilket vi kommer kika närmare på under år 3. Om någon Margit därute sitter på bra hemsideskills och vill dela med sig av dem och sin tid – hör av dig till hej@vasanformargit.se!

Margitarna i Vasaloppet den 3 mars 2024

Så till dagen ingen vill vara sjuk eller skadad under – den första söndagen i mars. Utöver leran i starten, sockret i spåren och dimman på myrarna bjöd årets Vasalopp på många upplevelser. Inför och under årets Vasalopp syntes Margit på flera håll, bland annat mötte pistmaskinen vid namn Margit åkarna och erbjöd nydragna spår till åkarnas stora glädje.

Det här hände också i samband med årets Vasalopp:

- Nina och Sara, som båda åkte Jubileumsvasan 2022, åkte i år Vasaloppet 10 i 100-årsstil med träskidor. Sara körde i sina Margit-kläder och på upploppet stannade hon och tog av sig papiljotterna, såsom Margit gjorde i smyg 1923, för att se pigg och fräsch ut i målgång. Efter Nina och Saras målgång blev de intervjuade: <https://www.youtube.com/watch?v=39N3pM-Xk-0>.
- Vi hade en insider i Vasaloppet. Helen arbetade som funktionär i tävlingsexpeditionen och såg till att det gick att köpa sig en 103:a i lokalen där nummerlapparna hämtades ut i Mora.
- Lördagen före Vasaloppet fanns det möjlighet att köpa 103:orna och hämta upp skidmärkena med 103:an i både Sälen och Mora. Det blev många tillfällen att med många Margitar bubbla om morgondagens lopp, heja på och skicka med lyckönskningar.
- Radiosportens Peter Sundqvist intervjuade Sara i Mora inför Vasaloppet. Lyssna här på reportaget: <https://sverigesradio.se/artikel/rekordmanga-kvinnor-i-arets-lopp-har-ar-historien-om-den-forsta>
- Alla Margitar som åkte Vasaloppet med 103:an på och som önskade extra energi, utöver den som serverades i Vasaloppskontrollerna, kunde få detta i IK Sterns och IFK Helsingborgs kontroller. Stort tack till de båda skidklubbarna för att ni vill stötta och peppa oss i år igen!
- Efter Vasaloppet frågade vi Margitarna i facebookgruppen om förbättringsåtgärder och förslag som sedan delas med Vasaloppet. De förslag som kom in handlande bland annat om seedning till elitled, toaletter, reptider, trafiksituationen mm.

Vi avslutar denna summering av år två genom att rikta ett stort **TACK** till alla Margitar! Vill du inte att detta ska ta slut, kika då på nästa sida för extra läsning!

Med de varmaste 103-hälsningar,
Sara, Nina, Lina, Sirkka, Afaf, Helen och Anna-Karin

EXTRA LÄSNING!

Siffror & statistik

Här kommer vår samlade statistik på antalet och andelen kvinnor i Vasaloppet och i vinterveckan totalt, i de olika startleden och kvinnliga startande över tid med mera.

	2022	2023	2024
Andel kvinnor i Vasaloppet	17,5%	18,4%	20,3%
Andel kvinnor i alla lopp under vinterveckan	35,1%	36,9%	38,5%

Andel kvinnor per startled*	2022	2023	2024
Elit	17,1%	19,2%	20,4%
1	0,5%	0,9%	1,1%
2	2,7%	2,3%	3,3%
3	4,7%	4,2%	5,2%
4	6,3%	8,3%	8,4%
5	8,4%	9,6%	10,2%
6	13,4%	12,1%	13,3%
7	18,0%	18,2%	22,3%
8	19,6%	23,7%	28,3%
9	27,7%	30,7%	41,7%
10	27,4%	27,7%	26,7%

Jämställt! Första startledet någonsin?

Antal kvinnor per startled*	2022	2023	2024
Elit	56	68	66
1	2	4	5
2	18	16	28
3	50	42	60
4	79	99	113
5	130	135	176
6	200	160	221
7	273	252	423
8	300	363	639
9	425	439	890
10	1181	1225	775
TOTALT	2714	2803	3396

*Ta dessa siffror med en liten nypa salt och fokusera främst på trenden/mönstret. Statistiken baseras på www.results.vasaloppet.se och funktionen avancerad sök för kvinnor och respektive startled per år. Några startled (speciellt under 2022) verkar ha några icke-namnngivna åkare och om hur många det är vet vi inte, detta kan påverka statistiken.

VasanFörMargit-ordlista år två

- **Inspiratör:** Alla medlemmar i VasanFörMargit, kan även kallas Margit (plural Margitar).
- **Aktiv inspiratör:** En Margit som engagerar sig i något projekt, litet eller stort, som leder till att fler kvinnor inspireras och uppmuntras att åka Vasaloppet eller tar ett steg i den riktningen utifrån sina egna förutsättningar. Från och med år tre försvinner denna roll. Vilken Margit som helst kan dra igång projekt och andra initiativ i Margits anda.
- **Initiativtagare:** En grupp Margitar som håller i trådarna och driver, utvecklar och administrerar initiativet framåt. Denna roll kommer finnas kvar år tre.
- **Grundarna:** Sara Brantvall, Catherine Heijl och Anna-Karin Mikkela som också var initiativtagare år ett.

Mer om VasanFörMargit finns här:

- Facebook VasanFörMargit: <https://www.facebook.com/groups/5070114933101739>
- Instagram vasanformargit: <https://www.instagram.com/vasanformargit/> (tagga oss gärna så delar vi det vidare, det går bara om du har offentligt konto)
- Hemsidan: www.vasanformargit.se
- Hashtags:
#vasanförmargit
#värvaenskidvän
#vasanförmargitinspiratör
#flerkvinnorispåret (Vasaloppets hashtag)